

DE DERDE MOLENAAR

Het molenaarsteam met Garrit Hendriks en Sam van Voorthuizen is onlangs versterkt. We zijn zeer verheugd dat Bert Oterdoom erin geslaagd is om het welbegeerde diploma van molenaar te bemachtigen en wel als 65-jarige. Met een beetje geluk kan hij nog jaren vooruit.

Bert woont in Poeldijk en is van beroep verpleegkundige met als specialisatie de ambulance. Als vrijwilliger is hij jarenlang actief geweest bij de voedselbank. Hij is bij de molen de Vier Winden betrokken geraakt na een oproep om molengids te worden. Samen met Hermien van Mierlo en George Hoeks heeft hij zich in de geheimen van de molen verdiept. Tja, als je dan de stap maakt van erover praten naar daadwerkelijk doen, dan ben je besmet met het molenvirus.

De glinstering komt in zijn ogen als hij over de molen als werkend monument praat, niet alleen mooi van buiten, maar met alle houten werktuigen ook fascinerend van binnen. Onvoorstelbaar hoe kundig men vroeger is geweest om zo iets te bedenken en uit te voeren. Ja, de interesse voor techniek heeft hij van geboorte af en deelt hij met de rest van het gezin waarin hij is opgegroeid. Het halen van een molenaarsdiploma is geen sinecure. Theoretisch moet je goed weten hoe de molen in elkaar steekt, hoe alle onderdelen heten, hoe je een voorspelling kan maken van het weer, welke zeilvoering je moet gebruiken, etc. Je krijgt echter ook een praktische opleiding met een stage van 150 uur bij de "eigen" molen verdeeld over de vier seizoenen en ook diverse andere stages met een totaal van 30 uur bij andere molens van diverse types. Uiteindelijk moet je dan nog examen doen bij een "vreemde" molen waar een examiner van de Hollandsche Molen organisatie het examen afneemt. Het theoretische deel zit verweven in de praktische uitvoering om de molen te laten draaien.

Nu hij beëdigd molenaar is, draait hij de molen toch wel zo'n één keer in de week in het weekend en als het voor excursies van scholen nodig is, ook door-de-weeks. Molenaar zijn betekent dus tijd hebben, je hersenen laten werken, spierballen hebben, kennis van het weer bezitten en last-but-not-least passie voor de molen.

We wensen hem veel plezier!

Vriend(in) worden van de molen "De Vier Winden"?

U steunt de vrijwillige molenaars al voor maar €12,50 per jaar

*verplicht

Naam* : .....

Adres* : .....

Postcode* : ..... Plaats* : .....

Telefoonnummer : ..... E-mail : .....

Handtekening* : .....

Stichting Vrienden van de Molen "De Vier Winden" | IBAN NL16 RABO 0342 9430 73
De Belastingdienst heeft de Stichting aangemerkt als een Algemeen Nut Beoogde Instelling (ANBI)

Aanmelden

Vul uw gegevens in, knip het strookje uit en lever dit in bij de Molen of bij onze penningmeester Rien van Leeuwen, Haagweg 19, 2681 PA Monster (*schuin tegenover de Molen*)

Sponsor worden?

Als u onze molen wilt sponsoren neemt u ook contact op met onze penningmeester Rien van Leeuwen
Bel 06 - 53 67 44 01 of mail mjvanlee@kabelfoon.nl

Stichting Vrienden van de Molen

"De Vier Winden"

Voorzitter

Fred Paalvast
(0174) 240 497

Secretaris

Jan Maat
(0174) 241 751
06 - 30 77 99 05
secr@devierwindenmonster.nl

Adres secretariaat

Maris 47
2681 MP Monster

Penningmeester

Rien van Leeuwen
(0174) 247 167

Public Relations

Vacature
ps@devierwindenmonster.nl

Technische Zaken Molen de Vier Winden

John Goudswaard Haagweg 2
(0174) 242 856 2681 PE Monster

www.devierwindenmonster.nl

Op de hoogte blijven van de laatste nieuwtjes?

Volg ons op **facebook!**

[facebook.com/korenmolendevierwinden](https://www.facebook.com/korenmolendevierwinden)

NIEUWSBRIEF

2018

VAN HET BESTUUR

Mutaties in het bestuur

Na 10 jaar heeft Jeanine Engels het stokje van secretaris van het bestuur overgegeven aan Jan Maat. Jeanine heeft zich buitengewoon ingezet voor onze molen en vatte haar rol als secretaris zeer breed op. Het was zeker niet alleen een papiertijger, maar zij was met allerlei hand- en spandiensten vaak (en nog steeds) te vinden op de molen De Vier Winden, of het nu was voor de meelverkoop of een expositie of anderszins: niets was haar teveel. De papieren tijgerrol heeft zij met veel verve verricht en niet voor niets heeft het bestuur haar voorgedragen als "Beste Molenbiotoopbeheerder" bij een verkiezing op 24 mei j.l. bij het Erfgoedhuis Zuid Holland. Zij heeft de prijs weliswaar niet gewonnen, maar haar verdiensten om de molenbiotoop te handhaven, zijn zeer te waarderen; als je genomineerd bent, ben je eigenlijk al winnaar. Door haar ferme pen zijn plannen van Monster-Noord aangepast, beleidsvoornemens bij de provincie aangepast en zijn we als Stichting een serieuze partner bij bouwaanvragen in de buurt als het over de molenbiotoop gaat. Zij neemt weliswaar afscheid van het bestuur, maar zal "haar" molen nog vaak bezoeken.

Jan Maat is een molenaarszoon en wel van de Molen van Maat uit 's Gravenzande. Een molen en alles wat erbij komt kijken is hem met de paplepel ingegoten. Hij woont alweer 43 jaar in Monster dus vind hij dat hij zich goed voor de Monstertse molen kan gaan inzetten.

Jeanine Engels heeft het stokje van secretaris overgedragen aan Jan Maat

Een koninklijke decoratie voor Rien van Leeuwen

Het bestuur is zeer vereerd met het feit dat een van haar bestuursleden een koninklijke onderscheiding heeft gekregen. De versierselen van Lid in de Orde van Oranje-Nassau kreeg Rien niet alleen voor zijn werk als penningmeester van het bestuur maar tevens voor vele andere onbezoldigde vrijwilligersrollen. Rien: proficiat!

"Wees trots en toon het!" Een sleutelrol voor rondleidingen & presentaties

Om een molen in stand te houden is het van groot belang dat hij in beweging blijft. Een stilstaande molen raakt namelijk al heel snel in verval. Daarom zal u molens dankzij de molenaars regelmatig in beweging zien. Maar een molen is meer dan een mooi plaatje in het landschap of een herkenningspunt bij een stad of dorp.

Zeker niet iedereen is op de hoogte van wat er zich binnen een molen afspeelt. Daarom zetten molenaars en molengidsen van "De Vier Winden" zich enthousiast in om zoveel mogelijk over de molen te vertellen en te laten zien. In de molen kan je ervaren hoe wind wordt omgezet in kracht/energie om bijvoorbeeld zware maalstenen rond te laten draaien om van graan meel

Lees verder op pagina 3

NIEUWSBRIEF
POWERED BY

WestDijk
RECLAME

Graag zien we u in de molen!

Namens de Stichting Vrienden van de Vier Winden,
de molenaars en de molengidsen,
Jan Maat, secretaris

VERSLAG VAN ACTIVITEITEN OVER HET JAAR 2017

Januari Op 1 januari mocht de molen weer zijn eerste rondjes maken in het nieuwe jaar t.g.v. van de 50e Nieuwjaarsduik. Op 7 januari moest de molen helaas in de rouwstand gezet worden vanwege het overlijden van Mia Hendriks, tante van molenaar Garrit Hendriks.

Februari Het eerste molenbezoek dit jaar bestond uit een groep welpen van Scouting Polanen, waarbij een verslagje van hun ervaringen gevoegd werd.

Maart Op 15 maart moest de molen voor de tweede maal “in de rouw” vanwege het overlijden van Gerard Hendriks, de vader van Garrit. Wethouder Peter Ouwendijk van gemeente Westland bracht op 31 maart een bezoek aan de molen, vergezeld door Willem Zuiderwijk van de gemeente. Zij werden rond geleid door Rien, Dick en George. De wethouder schreef graag nog eens terug te komen als de molen in bedrijf is.

April Op 7 april werd gedraaid met de vlaggetjes in het gevluucht vanwege het 12,5 jarig molenaarsjubileum van Garrit. Hij kreeg van de stichting een bos bloemen en een presentje. Deze maand kreeg de molen o.a. bezoek van de gym-wandelclub Naaldwijk. Op 27 april werd gevlagd voor Koningsdag.

Mei In deze maand werden de brandblussers in de molen gecontroleerd, hetgeen regelmatig dient te gebeuren om de blussers bedrijfsvaardig te houden.

Op 13 mei werd weer de traditionele Nationale Molendag gehouden, een dag waarop altijd veel mensen de molen weten te vinden. Het Erfgoedhuis Zuid-Holland organiseerde op 30 mei de zgn. Biotoopdag, bestemd voor molenaars, molengidsen en molenbestuurders, waarbij bijzondere aandacht gevraagd wordt voor de omgeving van molens, teneinde deze zo optimaal mogelijk te kunnen laten functioneren.

Juni De EO kwam op 9 juni opnamen maken voor het programma “Geloof en een hoop liefde”, welke op 6 september uitgezonden werd. Molenaars Garrit Hendriks en Sam van Voorthuizen stonden de filmploeg te woord en demonstreerden het werken met de molen. Op 21 juni kwam de pers opnamen maken i.v.m. de Westlandse Molendag, die op 24 juni plaats zou vinden. De Westlandse Molendag (24e editie) trok weer veel bezoek, waarvan de meeste mensen uit de directe omgeving kwamen. Deze dag voorziet daarom dan ook in een behoefte.

Juli Op 28 juli kwam er een bruidspaar naar de molen om trouwfoto's te maken. Ook daarmee voorziet de molen dus in een behoefte.

Augustus Op 7 augustus werd de molen in de vreugdestand gezet vanwege de geboorte van Anoeska, dochter van molenaar Garrit en Linda. Nog geen week later (12 augustus) werd de molen in de rouwstand gezet vanwege het overlijden van de vader van stichtingsvoorzitter Fred Paalvast. Zo wordt op een traditionele manier ingespeeld op het dorpsgebeuren.

September Op 1 september werd de molen “in de vreugd” gezet vanwege het huwelijk van Rick Oterdoom, oudste zoon van leerlingmolenaar Bert Oterdoom. Dan zijn we bij de Open Monumentendag beland. Deze werd gehouden op 9 september. Veel mensen maakten ook weer gebruik van de mogelijkheid om de molen te bezoeken.

November Bezoek van Jos Gunneweg en het restauratiebedrijf R3 op 1 november om te inspecteren hoe het metselwerk van de molen zich de afgelopen jaren heeft gedragen.

Op 4 november was er een speciale middag in het kader van de biotoop rond de molen. De mensen konden hierbij kennis nemen van de problematiek van de bebouwing en (te hoge) beplanting rond de molen. Helaas was de opkomst niet zo groot voor dit toch belangrijke onderwerp.

Het gemeentepersoneel had op 9 november een uitje naar de molen, hetgeen georganiseerd was door Willem Zuiderwijk van de gemeente Westland. Onze molen is immers eigendom van de gemeente.

Op 15 november werden er diverse panelen gewisseld in het expositiegedeelte van de molen. Dit gebeurde onder leiding van Dick Schalke. Sinterklaas sloeg ook dit jaar onze molen niet over en kwam vergezeld van zijn Pieten op 25 november op bezoek. Vele moeders met kinderen kwamen weer een kijkje nemen en kregen een attentie van de Sint.

December Op 16 december werd de kerstster voor het eerst weer in het gevluucht van de molen bevestigd. Veel mensen in het dorp zien daar elke keer weer naar uit, en terecht, want het is een prachtig gezicht.

Een nieuw fenomeen dit jaar was het zgn. Midwintermalen op 21 december. Hoewel er weinig wind was en het mistig was, deden een aantal hoornblazers hun best om er een succes van te maken. Het publiek werd getraakteerd op glühwein, warme chocolademelk, oliebolletjes en erwtensoep. Het gebeuren is zeker voor herhaling vatbaar.

Met deze gebeurtenis liep het jaar weer op zijn einde. De teller bleef steken op 101.239 omwentelingen, niet zo hoog als in andere jaren, maar dit werd veroorzaakt door noodzakelijk onderhoud aan het gaande werk van de molen, waardoor de molen een tijdje niet kon draaien.

Verder werden er in het afgelopen jaar weer vele werkzaamheden door de molenaars en molengidsen verricht en gingen er weer de nodige kilo's meel over de toonbank.

De molenaars

Garrit Hendriks, 1^e molenaar, Sam van Voorthuizen, 2^e molenaar, Bert Oterdoom, 3^e molenaar, Gerard Barendse, adviserend molenaar

VAN HET BESTUUR (vervolg)

te maken. Een molen ziet er aan de buitenkant misschien eenvoudig uit, maar aan de binnenkant is dat zeker niet het geval. Daarbinnen zie je een samenstel van assen, spillen, raderen, tandwielen, hefboomen, touwen, regulatoren, drijfriemen en nog veel meer. Je ziet hoe al eeuwen geleden techniek werd ontwikkeld, die nog steeds de basis vormt van allerlei hedendaagse toepassingen. Maar ook over de buitenkant van deze “levende” houten machine valt genoeg te vertellen; over de wieken, de zeilen, de staart van de molen en het kruirad.

Daarom zijn iedere zaterdagmiddag molenaars en molengidsen aanwezig en wordt (op afspraak) de molen ook opengesteld voor scholen en groepen. En die zijn er de afgelopen periode veel geweest! De positieve reacties zorgen ervoor, dat de molenaars en molengidsen dit met veel plezier doen.

Tegeltjes met molens; de expositie Stallinga

Op de Westlandse Molendag 12 mei j.l. is door de eigenaar van de verzameling, de heer Stallinga, in de Molen de Vier Winden een tentoonstelling van antieke Delftsblauwe tegeltjes met molenaafbeeldingen geopend. Fred Paalvast werd tevens verrast met de gift van een zaagblad uit een zaagmolen voor de permanente tentoonstelling. Dit is de tweede gift in natura van de heer Stallinga; al eerder verraste hij ons met een molensteen die nu bij de ingang van de molen ligt.

Delftsblauwe tegeltjes uit de eigen verzameling van de heer Stallinga.

Fred Paalvast die verrast werd door de heer Stallinga met een zaagblad uit een zaagmolen.

De molenbiotoop

Een windmolen kan niet functioneren zonder een vrije windtoevoer. In vroeger tijden werden molens doorgaans gepacht, en in ruil voor de pachtsom verleende de heer het zogenaamde “windrecht” aan de pachter. Dit hield in dat binnen een zekere afstand van de molen geen bouwsels of begroeiing de wind mochten belemmeren. Tijden zijn veranderd, maar een zo gering mogelijke belemmering van de wind blijft van groot belang. Het begrip **molenbiotoop** wordt gebruikt om de omgeving waarin een molen functioneert aan te duiden. Doordat *biotoop* letterlijk “leefomgeving” betekent, is het woord hier dus in figuurlijke zin gebruikt. Een molenbiotoop kent een aantal elementen, waarbij echter steeds de open ruimte en de vrije toegankelijkheid een grote rol spelen. Bebouwing is er natuurlijk een van, maar ook bomen kunnen een belangrijke rol spelen in belemmering van de windvang, zeker omdat bomen meer dan harde bebouwing aanleiding kunnen geven tot vrij funeste turbulentie. Een groenbeheersplan is om die reden van belang en de Gemeente Westland in samenwerking met het Erfgoedhuis Zuid Holland zijn een proces gestart om met de bewoners in de biotoop (een cirkel van zo'n 400 meter) ook de biotoop van Molen de Vier Winden onder de loep te nemen en te bezien hoe in goed overleg een optimale situatie voor beide partijen bereikt kan worden.

Ode aan de vrijwilliger

Zonder vrijwilligers is onze molen “ten dode” opgeschreven. Het bestuur prijst zich zeer gelukkig met de inzet van molenaars, gidsen, meelverkopers, bestuursleden, adviseurs en donateurs. Duizendmaal hulde en dank. Als het aan het bestuur ligt, krijgt iedereen een lintje, maar zo werkt het nu eenmaal niet. Maar de waardering is er niet minder om. En waarom doen ze het: het is gewoon leuk. Dit is tevens een oproep om mee te genieten en vrijwilliger te worden.